

РЕГІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

**Міжнародна наукова конференція молодих
вчених**

ОДЕСА - 2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський державний екологічний університет
Міжнародна асоціація екологів університетів
Національна комісія України у справах ЮНЕСКО
Координаційна рада програми «UNITWIN/ Кафедри ЮНЕСКО» в Україні

MINISTRY OF SCIENCE AND EDUCATION OF UKRAINE
Odessa State Environmental University
International Association of Universities Environmentalists
Ukrainian National Commission for UNESCO
Coordination Board for 'UNITWIN / UNESCO Departments' Programme in Ukraine

РЕГІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

Міжнародна наукова конференція молодих вчених

30 травня – 1 червня 2018 р., Україна, м. Одеса

REGIONAL PROBLEMS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION

International Scientific Conference for Young Scientists

May 30 – June 1, 2018, Ukraine, Odessa

Odessa – 2018

Odessa – 2018

P-31

УДК 502.1

Регіональні проблеми охорони довкілля. Матеріали Міжнародної наукової конференції молодих вчених. Одеса: ТЕС, 2018. – 258 с.

У збірнику представлені матеріали Міжнародної наукової конференції молодих вчених, які висвітлюють регіональні екологічні проблеми, а також науково-методичні та прикладні аспекти їхнього рішення.

Regional Problems of Environmental Protection. Proceedings of the International Scientific Conference for Young Scientists. Odessa: TES, 2018. - 258 p.

The collected articles contain the proceedings of the International Scientific Conference for Young Scientists which address to the regional environmental problems as well as methodological and applied ways for finding solutions.

Редактори: Сафранов Т.А., Чугай А.В.

Відповідальний за підготовку матеріалів: Наконечна З.В.

ISBN 978-17-7337-76-7

© Одеський державний
екологічний університет, 2018

10. Успенская И.Г. Иксодовые клещи Днестровско - Прутского междуречья. Кишинев, 1987. С. 3-127.
11. Успенская И.Г., Тодераш И.К., Морозов А.К. Пространственное распределение и динамика численности *Ixodes ricinus* (Acari: Ixodidae) в условиях антропогенной трансформации среды обитания на территории Днестровско-Прутско-Дунайского междуречья // Материалы международной конференции «Фундаментальные и прикладные аспекты изучения паразитических членистоногих в XXI веке» памяти члена-корреспондента РАН Ю.С. Балашова. Россия, 2013. С. 150-151.
12. Филиппова Н.А. Иксодовые клещи подсем. *Ixodinae* // Фауна СССР. Паукообразные. 1977. Том IV. Вып. 4. С. 396.
13. Филиппова Н.А. Иксодовые клещи подсемейства *Amblyomminae* // Паукообразные. 1997. Том IV. Вып. 5. С. 4-30.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМКИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЗЕЛЕНИХ ЗОН МІСЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

І.Р. Кузик, асп.

*Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка
prikol_3339@ukr.net*

Зелені зони виступають природним каркасом населених пунктів і відіграють екологічну, естетичну, рекреаційну, соціальну, економічну та містобудівну роль. Оптимізація їхнього стану є умовою збалансованого розвитку урбанізованих територій. Ступінь озеленення території виступає одним із індикаторів екологічної безпеки міста та безпосередньо впливає на якість життя його мешканців.

Просторовий аналіз стану зелених зон міських поселень Тернопільської області засвідчив, що в більшості районних центрів та містечок нашого регіону існує суттєвий дефіцит зелених насаджень. Лісистість міст Тернопільщини коливається в межах 1 – 33 %, причому більшість районних центрів має частку лісовкритих земель менше 10 % (табл. 1).

Враховуючи те, що Тернопільська область знаходиться у зоні широколистяних лісів, відповідно нормативний показник лісистості окремих адміністративних одиниць та області загалом повинен становити 23 – 40 % [1]. А оптимальна частка природних угідь – 50 – 60 % [6].

Проведений аналіз лісистості міських поселень Тернопільської області показав такі особливості: в межах регіону є п'ять адміністративних одиниць (м. Копичинці, м. Бережани, м. Монастирська, м. Почаїв та смт. Гусятин) з найбільш оптимальною часткою лісовкритих земель (23,1 – 40 %); у чотирьох містах (Бучач, Кременець, Терехів, Борщів) частка лісовкритих земель є відносно оптимальна (15,1 – 23 %); дев'ять населених пунктів (м. Заліщики, м. Чортків, смт. Козова, м. Підгайці, м. Хоростків, смт. Ланівці, м. Збараж, смт. Підволочиськ, смт. Шумськ) характеризуються несприятливою часткою лісовкритих земель (1 – 15 %); два міста – Зборів і Скалат мають вкрай несприятливу лісистість (частка

Таблиця 1. Співвідношення частки лісовкритих земель та земель із природною рослинністю міських поселень Тернопільської області [4]

№	Населений пункт	Лісистість,%	Частка природної рослинності, %
1	м. Копичинці	33	43,5
2	м. Бережани	32	41
3	м. Монастириська	30	46,5
4	сmt. Гусятин	30	38
5	м. Почаїв	28	37
6	м. Бучач	20	27
7	м. Кременець	17,5	41,6
8	м. Теремовля	16	23,5
9	м. Борщів	15,1	22
10	м. Заліщики	7	19
11	м. Чортків	5	14
12	сmt. Козова	3,3	14
13	м. Підгайці	3	18
14	м. Хоростків	2,8	11
15	сmt. Ланівці	2	25
16	м. Збараж	2	18,5
17	сmt. Підволочиськ	1,1	34
18	сmt. Шумськ	1	21,5
19	м. Зборів	0,9	18
20	м. Скалат	0,7	13

лісовкритих земель є меншою 1 %). В контексті землекористування найбільш гостро стоїть питання розбалансованої структури земельних угідь. Проведений аналіз структури земельних угідь міст і містечок Тернопільської області показав значну її диференціацію і відмінність від природних і господарських угідь, проведена типологія міських поселень Тернопільщини. За її результатами виділено п'ять типологічних груп адміністративних одиниць.

В межах Тернопільської області немає жодного міста чи селища міського типу, яке можна було б зарахувати до першої типологічної групи із найсприятливішою структурою землекористування, у якій частка природних угідь є вищою 60 %. Також немає жодної адміністративної одиниці зі сприятливою структурою земельних угідь (часткою природних угідь в межах 50,1 % – 60,0 %).

Третя типологічна група представлена чотирма містами (Монастириська, Копичинці, Кременець, Бережани) з відносно сприятливою структурою земельних угідь, часткою природних угідь 40,1 – 50,0 %. До четвертої групи належать сmt. Гусятин, м. Почаїв та сmt. Підволочиськ з несприятливою структурою земельних угідь (частка природних угідь складає 30,1 – 40,0 %).

П'яту групу формують м. Бучач, сmt. Ланівці, м. Теремовля, м. Борщів, сmt. Шумськ, м. Заліщики, м. Збараж, м. Зборів, м. Підгайці,

м. Чортків, смт. Козова, м. Скалат, м. Хоростків з вкрай несприятливою структурою земельних угідь (частка природних угідь є меншою за 30 %). Збалансування структури земельних угідь населених пунктів Тернопільської області потрібно проводити шляхом збільшення площ лісовкритих земель, пасовищ, сіножатей та інших природних угідь. Зменшувати розораність за рахунок високоеродованих та малопродуктивних земель [9].

Реалізація такого підходу можлива за умови зміни цільового призначення окремих земельних ділянок та організації їх ландшафтно-адаптованого використання [7].

Оптимізаційні заходи зелених зон міських поселень Тернопільської області повинні включати:

1) узаконення (розробка та прийняття органами місцевого самоврядування) проектів комплексної зеленої зони населених пунктів; введення мораторію на вирубку лісопаркових зелених насаджень та заборона ведення будівельних робіт із порушенням ДБН [2];

2) закладка нових паркових зон у містах Тернопільської області;

3) проведення інвентаризації та визначення конкретних меж зелених зон міських поселень Тернопільщини;

4) розширення площ зелених насаджень прибудинкових територій, особливо новобудов, озеленення подвір'їв дошкільних та шкільних навчальних закладів, лікувальних установ тощо;

5) висаджування лісів на малопродуктивних та високоеродованих землях, вздовж доріг, річок, меліоративних каналів, навколо діючих сміттєзвалищ, ставків, озер, на пустирях та неугіддях.

Перелік посилань

1. Гродзинський М. Основи ландшафтної екології: підручник. Київ: Либідь, 1993. 224 с.
2. ДБН 360-92 «Планування забудови міських і сільських поселень» // Держбуд України – 19 березня 2002 року. № 1/52.179. 108 с.
3. Кучерявий В. Зелена зона міста. Київ: Наукова думка, 1981. 247 с.
4. Матеріали звіту Головного управління Держгеокадастру у Тернопільській області (форма б-зем) станом на 01.01.2016 р.
5. Назарук М., Жук Ю. Зелені зони малих та середніх міст Львівської області: сучасний стан та проблеми функціонування // Фізична географія та геоморфологія. 2013. № 1 (вип. 69). С.54-62.
6. Одум Ю. Экология. В 2-х томах. Москва: Мир, 1986. Т.1. 328 с.; Т.2. 376 с.

ОЦІНКА ВПЛИВУ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ВІВСУ В УМОВАХ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ <i>А.О. Ільїна</i>	98
СОЦІАЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ЩОДО СТАВЛЕННЯ ДО АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ <i>А.П. Карманська, Т.В. Дудар</i>	102
АГРОЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА СТАНУ ЗЕМЕЛЬ ХЕРСОНЩИНИ <i>Л.О. Качановська</i>	104
ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОДИ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ ОБСТАНОВКИ У РІЗНІ ЗА ВОДНІСТЮ РОКИ У БАСЕЙНІ РІЧКИ СУЛА <i>Н.В. Кликач, М.Є. Даус</i>	108
ВИЗНАЧЕННЯ ПРОТЕКТОРНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ НОВОГО РЕГУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН ЩОДО ВПЛИВУ ПРОМИСЛОВОЇ СТІЧНОЇ ВОДИ ЗАСОБАМИ ПРОРОСТКІВ <i>ALLIUM TEST</i> <i>О.Є. Коноваленко, М.М. Сидорович</i>	112
БИОЛОГО-МАТЕМАТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИСКУССТВЕННЫХ НЕЙРОННЫХ СЕТЕЙ <i>Кордзадзе Т.З.</i>	115
ВЛИЯНИЕ АНТРОПОГЕННОЙ НАГРУЗКИ НА ДИНАМИКУ ЧИСЛЕННОСТИ ИКСОДОВЫХ КЛЕЩЕЙ (ACARINA: <i>IXODIDAE</i>) В ПАРКЕ ИМЕНИ «ДРУЖБЫ НАРОДОВ» Г. БЕНДЕРЫ <i>О.В. Кравченко</i>	118
СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМКИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЗЕЛЕНИХ ЗОН МІСЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ <i>І.Р. Кузик</i>	123
ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЧУТЛИВОСТІ РЯСКОВИХ ЩОДО ТОКСИЧНОСТІ ПИТНОЇ ВОДИ З ПУНКТИВ ПРОДАЖУ М. ХЕРСОН <i>Д.О. Кузнєцова, М.М. Сидорович</i>	126
ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ЯК ОСНОВНА ТЕНДЕНЦІЯ СУЧАСНОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА <i>І.М. Куліш</i>	129
ОЦІНКА СТАНУ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНОГО БАГАТСТВА <i>А.В. Кучер, Л.Ю. Кучер</i>	132
ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОДИ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ РИЗИКІВ У РІЗНІ ЗА ВОДНІСТЮ РОКИ РІЧКИ РОСЬ <i>В.О. Лавтар, М.Є. Даус</i>	137
ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ КАРТОГРАФИРОВАНИЕ ЗАГРЯЗНЕНИЯ СНЕЖНОГО ПОКРОВА АММОНИЙНЫМ АЗОТОМ НА ТЕРРИТОРИИ ХАРЬКОВА <i>Е.Н. Масс, В.А. Юрченко</i>	141
ФІТОТОКСИЧНА АКТИВНІСТЬ ҐРУНТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ <i>А.Ю. Масікевич, М.П. Колотило, В.М. Яремчук, Ю.Г. Масікевич</i>	145